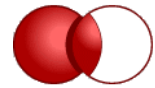

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložišnička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 024, 027-03/04

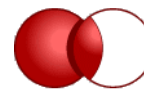
**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2003. GODINE**

FEDERALNOG MINISTARSTVA FINACIJA

Sarajevo, svibanj 2004. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA FINACIJA
SARAJEVO

NEOVISNO IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva financija**, iskazanu na stranicama od 1 do 12, na dan 31.12.2003. godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment Federalnog ministarstva financija. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji podkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija prikupila dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Po našem mišljenju finansijska izvješća **ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju korisnika proračuna Federalnog ministarstva financija, na dan 31.12.2003. godine, iz slijedećih razloga:**
  - **sistem internih kontrola nije uspostavljen u cijelosti, a što je imalo za posljedicu de se prilikom planiranja i izvršenja proračuna kao i iskazivanja stanja imovine, potraživanja i obveza nisu dosljedno primjenjivale zakonske i podzakonske odredbe,**
  - **osnovanost i opravdanost izdataka za domaće pozajmljivanje u iznosu od 993.553,69 KM, nastalih po osnovu kreditnih obveza stvorenih od strane Vlade BiH u ranijem periodu i evidentiranih u Glavnoj knjizi riznice, a koje nisu bile planirane Proračunom za 2003. godinu i sredstva su odobrena preraspodjelom unutar Ministarstva,**
  - **popis imovine, potraživanja i obveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna/budžeta FBiH,**
  - **neprovođenje zakonskih procedura kao i neevidentiranje dijela stalnih sredstava prilikom preuzimanja istih od Jedinice za privatizaciju banaka, Zavoda za platni**

promet, Jedinice za vanjski dug, Jedinice za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj,

- nemogućnost potvrđivanja iskazanih iznosa po osnovu Naknada za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda kao i Izdataka za otplatu vanjskog duga i inozemnih kamata
- osnovanost i opravdanost iskazanih izdataka za izvršene usluge od strane poduzeća «Ocean» d.o.o. u iznosu od 131.297,84 KM,
- nedosljednu primjenu Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika u tijelima uprave FBiH, u dijelu koji se odnosi prekovremeni rad,
- nedosljedne primjene Uredbe o postupku nabavke robe, uslugama i ustupanju radova.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA FINACIJA
za 2003. godinu

UVOD

Federalno ministarstvo financija (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.

Navedenim Zakonom utvrđena je nadležnost Ministarstva koja se odnosi na: porezni sistem i poreznu politiku; praćenje ostvarivanja politike i mjera u oblasti deviznog sistema u skladu sa Ustavom BiH i Zakonom o Centralnoj banci, carina, uvoznih dažbina, kreditnog i bankarskog sistema; sistem finacijskog poslovanja; obračunski sistem; sistem osiguranja imovine i osoba; sistem pristojbi; doprinosa i drugih dažbina i igara na sreću; sistem financiranja javne potrošnje; izrada i izvršenje proračuna Federacije i godišnje obračune Proračuna Federacije, nadzor nad izvršenjem proračuna, proračunska inspekcija, rizničko poslovanje; upravljanje novčanim tokovima; dnevno praćenje novčanih sredstava; obveze i potraživanja i utvrđivanje dinamike praćenja i planiranja osiguranja nedostajućih sredstava; koncentracija finacijskih sredstava radi osiguranja finacijskog tržišta; javni dug i njegovo servisiranje i kontrola ostvarivanja proračuna Federacije.

U sastavu Ministarstva nalazi se: Porezna uprava FBiH, Carinska uprava FBiH i Finacijska policija FBiH.

Radom Ministarstva rukovodi ministar, koji ima ovlaštenja i odgovornosti utvrđene Ustavom, zakonom i drugim propisima i općim aktima. Ministar može ovlastiti pomoćnike ministra i druge službenike da potpisuju pojedine akte, o čemu donosi posebno rješenje.

Sredstva za rad Ministarstva obezbjeđuju se u federalnom proračunu.
Broj uposlenih u Ministarstvu, na dan 31.12.2003. godine je bio 120.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Mehmeda Spahe br. 6.

1 OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2002. GODINU

Revizijom finacijskih izvješća za 2003. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, konstatirano je da je Ministarstvo djelimično postupila po preporukama datim u prethodnim revizijama a koje se odnose na: uspostavu sistema internih kontrola; u oblasti radnih odnosa i naknada zaposlenih; evidentiranja finacijskih transakcija u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;

korištenje proračunskih sredstava samo za namjene koje su određene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom posebnoj dijelu.

Međutim, Ministarstvo nije postupilo po danim preporukama u dijelu koji se odnosi na: dosljednu primjenu Zakona o budžetu/proračunu u FBiH; popis imovine, potraživanja i obveza; dosljednu primjenu Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova; donošenje pisanih procedura u cilju namjenskog i ekonomičnog trošenja sredstava (gorivo, reprezentacija, telefon ...); donošenje Pravilnika o procedurama povrata više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda; donošenje procedura za primopredaju i evidentiranje upravnih biljeaga kao i vođenju evidencije o potraživanjima od agencija po osnovu istih; knjigovodstveno evidentiranje deponovanih novčanih sredstava na podračunu Federacije-Računa za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, kao i evidentiranje izdataka po osnovu vanjskog duga u skladu sa načelom modificiranog nastanka poslovnog događaja; utvrđivanje osnovanosti i načina izvršenja izdataka za kompjuterske usluge.

2 CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvješća pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijska izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su preduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li se Ministarstvo pridržavalo zakona i instrukcija koje se odnose na njega; da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu Ministarstva kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno sprovođenje postavljenih ciljeva.

Revizija, takođe, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenju sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

3 NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sistem internih kontrola

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima za ustanovljenje uspješnog sistema internih kontrola odgovoran je menadžment. Prilikom analize, revizijski tim je u skladu sa INTOSAI revizijskim standardima tačkama 142. do 145. izvršio procjenu, da li sistem interne kontrole pomaže zaštitu imovine i resursa, da li se osigurava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvješća u Ministarstvu.

U 2003. godini, koja je bila predmet revizije, Ministarstvom je do imenovanja ministra financija u veljači, rukovodio zamjenik ministara, koji je navedenu funkciju obavljao od 14.06.2002. godine.

Takođe, zbog teže povrede službene dužnosti u 2002. godini sa poslova su udaljeni pomoćnik ministra za trezor i pomoćnik ministra za pravne poslove i protiv istih pokrenut je disciplinski postupak koji do 31.12.2003. godine nije okončan. Navedene poslove, pomoćnika ministra, su po usmenom nalogu, prema izjavi odgovorne osobe, obavljali šef kabineta ministra i savjetnik ministra za pravne poslove, a što nije u skladu sa odredbama Zakona o upravi odnosno Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Federalnog ministarstva financija. Popunjavanje naprijed navedenih radnih mjesta izvršeno je u toku 2004. godine

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Federalnog ministarstva financija (u daljem tekstu Pravilnik o unutarnjoj organizaciji) utvrđene su organizacijske jedinice i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta, način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka.

Uvidom u primjenu Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, odnosno u neposredno izvršenje poslova i radnih zadataka, konstatirano je da se neki poslovi obavljaju, ne na osnovu rješenja, nego isključivo na osnovu

usmenog naloga. Navedena konstatacija se posebno odnosi na poslove vezane za primopredaju i evidenciju upravnih biljega i poslove izrade prijedloga rješenja o povratu pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda u proračun Federacije i rješavanje u drugom stepenu po žalbama izjavljenim na rješenja o povratu više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda.

Nedostatak adekvatnog sistema internih kontrola posebno je prisutan u Sektoru za trezor i Sektoru za budžet. Navedena konstatacija je proizišla na osnovu neposrednog uvida u dokumentaciju kao i razgovora sa djelatnicima ovih sektora. Za izvršavanje određenih poslova iz ovih sektora (plaćanje, povrat pogrešno uplaćenih sredstava, korištenje sredstava odobrenih od strane Vlade FBiH, davanje instrukcija proračunskim korisnicima ....) nije uspostavljena adekvatna kontrola odnosno nisu donesene pisane procedura ili iste nisu potpisane od ovlaštenih lica. Uzimajući u obzir značaj navedenih sektora u postupku donošenja i izvršenja proračuna potrebno da se u istim uspostavi adekvatan sistem internih kontrola putem dosljedne primjene Pravilnika o unutarnjoj organizaciji kao i donošenjem pisanih procedura i instrukcija od strane ovlaštene osobe. Uspostavljanje adekvatnog sistema internih kontrola uticalo bi na kvalitetu obavljanja posla, na njegovo izvršenje u cijelosti kao i otkrivanja pogrešaka, nepravilnosti odnosno odgovornosti kod eventualnih propusta.

U cilju razvijanja sistema internih kontrola menadžment je, u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, uspostavio Grupu za internu reviziju i kontrolu sa zadatkom da u skladu sa međunarodnim revizijskim standardima pregleda sisteme kontrole računovodstvenih dokumenata korisnika proračuna i izvanproračunskih fondova, pregleda sisteme kontrole nad transakcijama zaduživanja i duga, pregleda sisteme kontrole za kantone i općine, surađuje sa Uredom za reviziju budžeta/proračuna FBiH i obavlja i druge poslove i zadatke određene programima i planovima rada. Grupa za internu reviziju i kontrolu svoje aktivnosti nije obavljala na temelju godišnjeg plana i programa rada, jer isti nije ni donijela već je revizija obavljana na temelju naloga rukovoditelja iz Ministarstva. Od sistematizacijom predviđena tri izvršioca uposlen je samo jedan. **Obzirom na izuzetnu ulogu i značaj navedene grupe u jačanju sisteme internih kontrola, revizijski tim smatra da se ova grupa treba popuniti planiranim brojem izvršilaca i da se njen rad obavlja u skladu sa donesenim planovima i programima rada, a sve u skladu sa Zakonom o Trezoru.**

Kao primjer nefunkcioniranja sistema internih kontrola posebno ističemo angažiranja firme «DI-AM» kompani d.o.o. Mostar, za zatvaranje knjiga fiskalne 2003. godine na ORACLE aplikaciji. Iz prezentirane dokumentacije nije se moglo utvrditi da je prije angažiranja iste, imajući u vidu značaj, odgovornost i zaštitu podataka i informacija, prethodno izvršena provjera kako u pogledu osposobljenosti za obavljanje ovih poslova tako i pružanja garancije za kvalitet i zaštitu podataka. Navedena firma nije registrirana za obavljanje ovih poslova i angažirana je bez prethodno provedene procedure propisane Uredbom o postupku nabavke robe, obavljanja usluga i ustupanju radova. Izvještaj o izvršenim poslovima i evidencija o prisutnosti pri obavljanju navedenih poslova, ovjerena od strane ovlaštene osobe, nije prezentirana.

Zbog svega naprijed navedenog konstatiramo da ovakav način funkcioniranja sistema interne kontrole, ne daju dovoljnu garanciju za efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje i otkrivanje prevara i grešaka, točnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvješća.

Tim za reviziju skreće pažnju da je u izvješćima o izvršenoj reviziji u prethodne tri godine konstatirano nefunkcionisanje sistema interne kontrole i u tom smislu su date preporuke menadžmentu da uspostavi iste, po kojima nije u potpunosti postupljeno.

Da se radi efikasnog poslovanja, pravovremenog i pouzdanog finansijskog izvješćivanja i usklađenosti sa postojećim zakonima i propisima, u potpunosti uspostavi sistem internih kontrola kao skup postupaka kojih će se pridržavati svi uposleni,

Da Grupa za internu reviziju i kontrolu svoje aktivnosti obavlja na temelju utvrđenog programa i plana rada (godišnjeg i mjesečnog) sa točno utvrđenim prioritarnim zadacima kako u Ministarstvu tako i kod drugih proračunskih korisnika, a u skladu sa Zakonom o Trezoru i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji.

b) Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonu o trezoru u FBiH, Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na izradu i izvršenje Proračuna Federacije i godišnje obračune Proračuna Federacije, nadzor nad izvršenjem Proračuna, budžetsku inspekciju, trezorsko poslovanje i upravljanje novčanim tokovima. Na osnovu prezentirane dokumentacije i razgovora sa ovlaštenim osobama, a uzimajući u obzir značajnost navedenih poslova, konstatirano je da se istim nije poklonila dužna pažnja u segmentu planiranja, izvršenja i nadzora nad izvršenjem, a što je imalo za posljedicu veliki broj upitnih preraspodjela kao i iskazani deficit Proračuna.

Izrada i donošenje Proračuna regulirana je Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, revizorski tim je konstatirao da Ministarstvo nije prilikom izrade i donošenja Proračuna za 2004. godinu poštovalo propisane procedure i rokove kao ni pratilo izvršenja Proračuna za 2003. godinu tokom fiskalne godine u dijelu uravnoteženja prihoda- primitaka sa rashodima-izdacima.

Pored nepoštivanja rokova (kašnjenje oko dva mjeseca), ne donošenje svih zakonom predviđenih akata (Konačni izvještaj o gospodarskoj i fiskalnoj politici, smjernice i ciljeve fiskalne politike i procjene glavnih vrsta prihoda i izdataka za slijedeću fiskalnu godinu), posebno ističemo da nije prethodno izvršeno usuglašavanje predloženog Proračuna Federacije za 2004. godinu sa prijedlozima zahtjeva proračunskih korisnika (o čemu se trebalo izraditi Izvješće za Premijera FBiH), što je zakonska obveza i što može imati utjecaja na izvršenje istog.

Uvidom u predloženi Nacrt Proračuna za 2004. godinu (koji je usvojen u 2004. godini) utvrđeno je da isti nije izrađen u skladu sa zakonskim propisima i relevantnom pratećom dokumentacijom. Posebno ukazujemo na slijedeće stavke Proračuna za 2004. godinu:

- tekuća rezerva odobrena u većem procentu od utvrđenog u Proračunu FBiH za 2004. godinu,
- tekuća rezerva odobrena zamjeniku premijera u iznosu od 200.000,00 KM što nije predviđeno Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH,
- tekući transferi, bez prethodno utvrđenog načina raspolaganja i namjene istih, odobreni Predsjedniku FBiH u iznosu od 300.000,00 KM i dopredsjednicima FBiH u iznosima po 150.000,00 KM,
- obveze po osnovu vanjskog duga (otplata i kamata) nisu planirane u iznosu iskazanom u prezentiranom Planu otplate obveza FBiH po vanjskom dugu za 2004. godinu, koji je prema izjavi odgovorne osobe usuglašen sa predstavnicima Ministarstva financija i trezora BiH,
- obveze po osnovu kamata od domaćeg pozajmljivanja nisu planirane prema evidentiranim kreditnim zaduženjima u Glavnoj knjizi Trezora.

Praćenje izvršenja Proračuna za 2003. godinu tokom fiskalne godine, u dijelu uravnoteženja prihoda i primitaka sa rashodima i izdacima, nije vršeno u skladu sa zakonskim odredbama i ako je u toku godine konstatirano povećanje rashoda i izdataka odnosno smanjenje prihoda i primitaka (Zaključak Vlade FBiH br. 57/03 od 13.03. 2003. godine i 71/03 od 27.03.2003. godine)

Uvidom u izvršene preraspodjele za nedovoljno predviđene izdatke proračunskih korisnika, koji su podmirivali iz vlastitih ušteda ili ušteda drugih korisnika, a na prijedlog Ministarstva, nije se mogla potvrditi opravdanost svih preraspodjela iz razloga što nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se moglo potvrditi da se u konkretnom slučaju radi o uštedi odnosno opravdanosti izdataka koji se podmiruje iz istih (uštede na transferima; naknadama za povrat više naplaćenih carina; nabavka automobila; izdaci za plaće i naknade zaposlenih). Posebno ističemo preraspodjele izvršene za Federalno ministarstvo obrane i Vojsku Federacije koje su vršene iz vlastitih ušteda a većim dijelom iz ušteda drugih. Također je konstatirano da nije postupljeno u skladu sa zakonskim propisima u dijelu koji se odnosi na odobravanje sredstava proračunskim korisnicima prije stupanja na snagu donesene odluke o preraspodjeli, odnosno donošenje odluka poslije isteka fiskalne godine. Od strane nadležne službe nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se vidjelo da se vodi evidencija o zahtjevima za preraspodjelu proračunskih sredstava kako u pogledu utvrđivanja iznosa ušteda tako i u pogledu praćenja izvršavanja donesenih odluka o preraspodjelama.

Da se izrada, donošenje i uravnoteženje proračuna vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima/proračunima u FBiH.

Da se nedovoljno predviđeni izdaci proračunskih korisnika podmiruju u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonom o izvršenju proračuna FBiH.

U skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima Ministarstvo (Sektor trezora) je odgovorno za izvršenje Budžeta Federacije (plaćanja) po utvrđenim prioritetima (grupama plaćanja). Uvid u dokumentaciju za revidiranu godinu, vezano za navedeno nije izvršeno iz razloga što nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se izvršio uvid, a prema izjavi odgovorne osobe navedena dokumentacija nije arhivirana (sačuvana). Iz navedenog razloga izvršen je uvid u aktivnosti (procedure) kod plaćanja koja su vršena u vrijeme obavljanja revizije. Na osnovu prezentirane dokumentacije kao i razgovora sa ovlaštenom osobom, konstatirano je da se plaćanje ne vrši na osnovu liste prispjelih obaveza za plaćanje na određeni dan, odnosno da se odobravanje plaćanja prispjelih obaveza ne vrši po zakonom utvrđenim prioritetima (grupama za plaćanje). Za plaćanja u okviru određenih zakonom utvrđenih prioriteta (grupe plaćanja) nisu donesene procedure, a prema izjavi odgovorne osobe odobravanje plaćanja vrši nadležni rukovoditelj. Također, ukazujemo na problem da u revidiranoj godini nije imenovan Pomoćnik ministra za trezor (Šef kabineta obavljao navedenu funkciju na osnovu usmenog naloga), a u tekućoj godini nije postavljen šef Grupe za nadzor i izvršenje budžeta (Šef grupe za upravljanje novčanim sredstvima obavlja navedenu funkciju na osnovu usmenog naloga).

Da se izvršenje proračuna po prioritetima vrši u skladu sa Zakonom o izvršenju proračuna FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH i da se donesu pisane procedure u vezi isplata po utvrđenim prioritetima (grupama plaćanja) .

Nadzor nad upotrebom proračunskih sredstava od strane korisnika, u skladu sa zakonskim propisima, obavlja Ministarstvo, na način propisan od strane istog. U okviru Sektora za Trezor sistematizirani su poslovi koji se odnose na internu reviziju i kontrolu, sa ciljem finansijske kontrole osnovanosti i dokumentiranosti trošenja proračunom odobrenih sredstava u tekućoj godini.

Međutim, konstatirano je da od strane Ministarstva nisu propisane procedure u vezi načina nadzora nad trošenjem proračunskih sredstava od strane proračunskih korisnika. Također, Grupa za internu reviziju i kontrolu u toku revidirane godine izvršila je tri revizije-kontrole po usmenom nalogu rukovodioca. Na osnovu prezentiranog nije se mogla utvrditi opravdanost predmeta revizije-kontrole, uzimajući u obzir nepravilnosti konstatirane u izvješćima o izvršenoj reviziji korisnika federalnog proračuna.

Posebno ističemo da se od strane Ministarstva nisu poduzimale adekvatne mjere u cilju nadzora i kontrole namjenskog trošenja sredstava u dijelu utvrđene nepravilnosti trošenja proračunskih sredstava kod proračunskih korisnika koje su konstatirane u izvješćima o izvršenoj reviziji iz prethodnih godina Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH.

Da se nadzor na upotrebom proračunskih sredstava kod korisnika obavlja po propisanim procedurama u Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonom o izvršenju proračuna FBiH.

c) Izvršenje budžeta za 2003. godinu

Proračunom FBiH za 2003. godinu planirana su sredstva za rad Ministarstva u iznosu od 321.454.860,00 KM, a u toku fiskalne godine, po osnovu izvršenih preraspodjela iznos navedenih sredstava je smanjen na 271.244.430,00 KM ili za 15,62 %. Također, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 235.095.776,11 KM, što je u odnosu na raspoloživa sredstva manje za 13,37 % a u odnosu na plan 26,87 %. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatirano je da su navedeno smanjenje odnosno manje ostvareni izdaci rezultat odobrenih preraspodijela odnosno nerealnog planiranja. U toku predmetne fiskalne godine izvršene su preraspodjele za isplatu nepredviđenih izdataka kako za samo Ministarstvo tako i drugim proračunskim korisnicima, a opravdanost svih preraspodjela ne može se potvrditi (kamate za domaće pozajmljivanje, naknade za povrat iz ranijih godina, odobrena sredstva za Federalno ministarstvo odbrane i Vojsku federacije). Posebno ističemo da se navedene preraspodjele nisu u najvećem broju slučajeva rezultat ušteda, već nedostatak kod planiranja proračuna koji se vrši bez adekvatnih

pokazatelja odnosno podataka, a na što se permanentno ukazivalo u izvještajima o izvršenim revizijama u prethodnim godinama.

Izdaci za naknade za prekovremeni rad iskazani su u neto iznosu od 42.999,20 KM (bruto 72.655,72 KM). Isplata prekovremenog rada, vršena je kontinuirano u toku cijele godine, na osnovu evidencija koje se dostavljaju od strane sektora, a na temelju rješenja o prekovremenom radu koje je donosio ministar. Prekovremeni rad ostvarivan je u svim sektorima, a u najvećem dijelu ostvaren je u Sektoru trezora, Kabinetu i Sektoru za pravne poslove. Od ukupnog broja uposlenih 120, prekovremeni rad je evidentiran kod 59 uposlenih. Menadžment nije donosio rješenja o potrebi za prekovremenim radom, osim za dio ostvarenih prekovremenih sati u zadnjem kvartalu, što znači da nisu provedene procedure o uvođenju prekovremenog rada, kao i isplati prekovremenog rada u skladu sa članom 67. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave FBiH, kao i Uputstvom o realizaciji prava po osnovu prekovremenog rada donesenog od strane ministra.

Također, vezano za Zakon o ranim odnosima i plaćama službenika tijela uprave FBiH konstatirano je da nije postupljeno po odredbama navedenog zakona kod prijema na određeno vrijeme. Poslije isteka revidirane godine uposlenici primljeni na određeno vrijeme nastavili su rad u Ministarstvu.

Da se prekovremeni rad planira i odobrava u skladu sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH, a da se prethodno razmotri mogućnost preraspodjele radnog vremena.

Da se prijem radnika na određeno vrijeme provodi po odredbama Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH.

Izdaci za materijal i usluge isplaćeni su u iznosu 2.381.988,26 KM, a najveće stavke istih čine ugovorne usluge 67,67 %, izdaci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa 10,13 %, izdaci za komunalne usluge 8,09% i nabavka materijala 3,80 %.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na **izdatke za putne troškove, reprezentaciju i telefonske usluge**, konstatirano je da se nisu provodile utvrđene procedure u skladu sa podzakonskim aktima Vlade FBiH, kao i da nisu donesene pisane procedure o načinu korištenja reprezentacije (data preporuka prethodnom revizijom). Prilikom pravdanja naloga za službeno putovanje ne sačinjava se u najvećem broju slučajeva izvještaj sa službenog putovanja, odnosno iz prezentiranih putnih naloga ne može se utvrditi razlog i opravdanost putovanja.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 124.096,18 KM (od čega se na korištenje usluga Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH odnosi 56.505,45 KM) što je u odnosu na prethodnu godinu više za 138,05%. U najvećem broju slučajeva, u prilogu računa ne nalazi se specifikacija izvršenih usluga, kao ni izvještaj po kom osnovu i iz kojih razloga je stvoren navedeni izdatak.

Izdaci za telefonske i poštanske usluge iskazane su u iznosu od 188.661,01 KM i u odnosu na prethodnu godinu povećane su za 29,07 %. Prilikom pravdanja računa za mobilni telefon nije postupljeno u skladu sa Zaključkom o ograničenju troškova korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave, koji je donijela Vlada FBiH, a u navedenom slučaju nije postupljeno također po preporuci iz prethodne reviziju. Za stvorene troškove, od strane korisnika mobilnog telefona, nije nadoknađivan iznos iznad dozvoljenog limita.

Da se pravdanje izdataka za putne troškove, reprezentaciju i troškove telefona vrši u skladu sa podzakonskim aktima Vlade FBiH, odnosno da se vrši suštinska finansijska kontrola koja podrazumjeva kontrolu zakonske osnovanosti i kompletnosti dokumenata koji su predmet knjigovodstvenog evidentiranja i plaćanja. Također je potrebno donijeti pisane procedure kojima bi se osiguralo da se izdaci izvršavaju u skladu sa propisanim procedurama.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 28.691,10 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 25,33 %. Utrošak goriva evidentira se na osnovu ispostavljenih faktura od «Energopetro» djl Sarajevo (na osnovu pregleda o preuzetom gorivu po vozilima) i pojedinačnih blok računa koji se isplaćuju iz blagajne. Uvidom u dokumentaciju a vezano za korištenja vozila kojima raspolaže Ministarstvo, konstatirano je da je istom dodjeljeno na korištenje od Federalnog ministarstva obrane vozilo marke Mercedes Benz i na istom je

izvršena opravka u iznosu od 7.788,40 KM. Ministarstvo je dalo na korištenje vozila, uz suglasnost ministra, djelatniku drugog proračunskog korisnika (troškovi goriva i održavanja vozila pravdaju se u Ministarstvu) i dvojici djelatnika Ministarstva. U toku revizije nisu prezentirani putni nalozi za vozila kao ni druga dokumentacija na osnovu koje bi se moglo potvrditi da Ministarstvo vrši kontrolu korištenja i utroška goriva na osnovu evidencije o korištenju vozila. Prethodnom revizijom konstatirano je da se ne vrši kontrola utroška goriva i dana je preporuka da se donesu pisane procedure međutim po istoj nije postupljeno

Da se donesu pisane procedure kojima bi se osigurala da se u skladu sa istim vrši kontrola načina korištenja vozila i utroška goriva.

Iskazani izdaci za unajmljivanje imovine odnose se na zakup poslovnog prostora i pokretne imovine za smještaj Jedinice trezora u Mostaru. Navedeni prostor se koristi na osnovu Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, broj 12-02-689/04, zaključenog 01.10.2003.godine sa poduzećem «INTEGRA» doo Mostar. Navedeni ugovor je zaključen na period od 5 godina i istim je ugovoren zakup poslovnog prostora u mjesečnom iznosu od 2.026,30 KM, korištenje namještaja 440,00 KM i prateći troškove (održavanje, klima, voda, struja i telefon). Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatirano je da nisu provedene procedure po Uredbi o nabavci robe, vršenju usluga i ustupanju radova, a također i opravdanost zaključivanja predmetnog ugovora kako u pogledu nepokretne tako i pokretne imovine.

Da se preispita opravdanost zaključenog ugovora sa poduzećem «INTEGRA» doo Mostara.

Kompjuterske usluge iskazane su u iznosu od 107.117,96 KM. Najveći dio navedenih usluge odnosi se na izvršene usluge poduzeća «Ocean» d.o.o. Travnik u iznosu od 74.463,10 KM za podrške operativnom radu i održavanja sistema platnih lista. Navedeno poduzeće je pored navedenog izvršilo usluge u iznosu od 56.834,74 KM koje se u najvećem dijelu odnose na implementaciju programa obrade obrasca M4, a koje su evidentirane na poziciji stalnih sredstava. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatirano je da za usluge implementacije nije zaključen Ugovor (anex), da iste nisu odobrene od ovlaštene osobe, već da su navedene usluge izvršene na osnovu plana prioriternih aktivnosti evidentiranih u Izvještaju o realiziranim aktivnostima za period rujun 2002.-veljača 2003. godina. Značajno je napomenuti da je planom prioriternih aktivnosti bilo planirano 390 sati a da je ostvareno i naplaćeno 540 sati, kao i da prilikom dogovaranja nije navedeno koji kadrovi će biti angažirani na navedenim poslovima uzimajući u obzir cjenovnik podrške i održavanja koji je sastavni dio Ugovora zaključenog 01.02.2002. godine (analitičar 95 KM/NS; specijalist 60 KM/NS; administrator 38 KM/NS). Prema izjavama odgovornih osoba navedenim planom je bilo predviđeno i stručno osposobljavanje za obavljanje administrativne podrške za funkcioniranje aplikacija uposlenika u Grupi za informacionu tehnologiju, međutim ista do dana revizije nije provedena.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, konstatirano u Izvješću revizije za prethodnu godinu (iznos fakturiranih usluga, da nije prezentirana odluka o potrebi nabavke navedenog softvera i dokumentacija o odabiru najpovoljnijeg ponuđača), kao da nije izvršeno stručno osposobljavanje za administrativnu podršku djelatnika Ministarstva (uzimajući početak implementacije projekta) ne može se potvrditi opravdanost izdataka izvršenih od navedenog poduzeća.

Obzirom da nije postupljeno po preporukama danim u prethodnoj reviziji ponovo ukazujemo na potrebu uvida u cjelokupnu dokumentaciju vezano za implementaciju navedenog projekta.

Da se poduzmu mjere kojima će se utvrditi osnovanost i način izvršenja izdataka za implementaciju projekta za obračun plaća i kadrovskih evidencija, posebno imajući u vidu da su ugovori o implementaciji, podršci i održavanju softvera zaključeni na neodređeno vrijeme.

Po osnovu ostvarenog **prometa upravnih biljega i mjenica** u finansijskim izvješćima iskazani su izdaci za štampanje istih u iznosu od 52.387,52 KM te usluge distribucije u iznosu od 1.235.988,90 KM. Štampanje upravnih biljega i mjenica vrši «Grafotisak» d.d. Grude a raspoređivanje Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Sarajevo (u daljem tekstu AFIP) i Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Mostar (u daljem tekstu FIP). Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatirano je slijedeće:

- primopredaja odštampanih upravnih biljega i mjenica ne vrši se komisijski, kako to propisuje član 4. Ugovora zaključenog između Ministarstva i «Grafotisak» d.d. Grude. Prijem upravnih biljega koji se distribuiraju AFIP-u vrši u ime Ministarstva osoba koja u revidiranoj godini nije imala ovlaštenje za

navedenu vrstu posla (nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su isti preuzeti od strane AFIP-a), a prijem od strane FIP-a vrši se direktno od «Grafotisak» d.d. Grude,

- od strane Ministarstva nije donesen podzakonski akt kojim se reguliraju principi poslovanja sa federalnim upravnim biljezima i mjenicama kao i nadzor nad istim.
- nisu donesene procedure o načinu evidencije upravnih biljega i mjenica, a isti su evidentirani na osnovu popisa izvršenog od strane navedenih agencija 31.12.2003. godine u vanbilanskoj evidenciji u iznosu od 7.864.676,00 KM
- iskazano stanje odnosi se na FIP-u u iznosu od 3.379.329,00 KM i AFIP-u 4.485.350,00 KM, a opravdanost navedenih zaliha kao i stanje istih ne može se potvrditi iz razloga što u toku revidirane godine nije vršen nadzor i kontrola pometa upravnih biljega i mjenica kao ni sagledavane potrebe za istim od strane Ministarstva. Navedeno potkrepljujemo činjenicom da su trebovanja vršena od strane agencija, bez ispitivanja opravdanosti za istim od strane Ministarstva. Kao primjer iz dostavljenog Pregleda biljega i mjenica za 2003. godinu navodimo promet i stanje biljega od 10 apoena u AFIP-u gdje je početno stanje iskazano 865.600,00 KM, trebovano u toku godine 1.080.000,00 KM, prodato 586.460,00 KM i ostala zaliha 31.12.2003. godine 1.359.140,00 KM.

De se podzakonskim aktima regulira način poslovanjai da se primopredaja upravnih biljega vrši od strane ovlaštenih osoba Ministarstva, po propisanoj proceduri,

Da se knjigovodstveno evidentiraju upravni biljezi, kao i potraživanja za preuzete biljege od strane agencija koje vrše rasparčavanje istih,

Naknade za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda, iskazani su u iznosu od 1.675.112,39 KM. Navedene naknade planirane su Proračunom za 2003. godinu u iznosu od 4.000.000,00 KM, a izvršenim preraspodjelama iznos je smanjen na 2.847.112,00 KM. Iskazani iznos obveza po ovom osnovu ne može se potvrditi kao ni opravdanost izvršenih preraspodjela (na osnovu ušteta) iz razloga što ne postoji: podzakonski akt koji regulira procedure povrata više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda; evidencija o primljenim izvršnim naslovima (rješenja, sudske presude...) i njihovom izvršenju kao i da je navedene poslove u najvećem dijelu revidirane godine obavljao djelatnik Ministarstva po usmenom nalogu.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatirano je da u revidiranoj godini nije donesen Pravilnik o procedurama za povrat više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda sa Jedinstvenog računa Trezora FBiH (prezentiran radni materijal u toku revizije) u skladu sa članom 24. Zakona o trezoru i da je poslove na rješavanju zahtjeva za povrat obavljao djelatnik Ministarstva u Sektoru za pravne poslove, po usmenom nalogu. Izmjenama i dopunama Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji početkom 2003. godine sistematizirani su navedeni poslovi u Sektor trezora- Grupa za operative, međutim djelatnik je primljen i raspoređen na navedeno mjestu u kolovozu 2003. godine.

Također, iz prezentirane pomoćne evidencije nisu se mogle utvrditi ukupane obveze po navedenom osnovu u revidiranoj godini, njihovo realiziranje u propisanom roku kao ni stanje dospjelih a ne realiziranih obveza na dan 31.12.2003. godine. Na nemogućnost potvrđivanja iskazanog iznosa ukazuju i nalazi u toku revizije. Po Rješenja o izvršenju IP-2731/01 i U-2673/02 na iznos od 1.066.979,59 KM koje je zaprimljeno u Ministarstvu 01.08.2003. godine nije postupljeno u propisanom roku već je isto izvršeno od strane banke 04.02.2004. godine uz obračun zatezne kamate od 67.882,16 KM za period od prijema rješenja do njegova izvršenja. Rješenje o izvršenju br. I 22795/03 na iznos od 2.058.513,60 KM primljeno u Federalno ministarstvo odbrane 13.10.2003. godine (na navedeni podnesak stavljen protokolarni štembilj Federalnog ministarstva finansija bez protokolarnog broja i datuma prijema, samo broj pomoćne evidencije) nije realizirano, a po istom obveza obračuna zatezne kamate teče od 14.05.2002. godine do isplate.

Najveći broj nerealiziranih sudskih izvršnih rješenja odnosi se na Federalno ministarstvo obrane, a istom su odlukom o preraspodjeli od 30.10.2003. godine, na osnovi «ušteta» Ministarstva sa naprijed navedene pozicije ustupljena sredstva u iznosu od 1.000.000,00 KM, bez utvrđene namjene.

De se podzakonskim aktima reguliraju procedure za povrat više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda sa Jedinstvenog računa Trezora FBiH, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH,

Da se ustroji adekvatna evidencija zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda kao i sudskih presuda.

Kamata na domaće pozajmljivanje iskazana je u iznosu od 993.553,69 KM. Navedeni izdatak odnosi se na kamatu po ugovorima o zaduživanju koje je zaključila Vlada FBiH sa Universal bankom d.d. Sarajevo i UPI banka d.d. Sarajevo, u 2001. godini, u iznosima od po 4.500.000,00 KM, a koji su se trebali vratiti iz donacije koja je uplaćena u 2002. godini od strane Republike Turske za troškove isporučenog gasa za 1996. godinu BiH. Po navedenim kreditima u revidiranom periodu iskazani su i troškovi financiranja upravljanja kreditom u iznosu od 45.100,00 KM.

Proračunom za 2003. godinu navedeni izdaci nisu bili planirani i ako su kreditne obveze prenešene iz prethodne godine. Proračunska sredstva za navedene naknade odobrena su na osnovu odluke o preraspodjeli.

Zbog naprijed navedenog, revizijski tim ne može potvrditi osnovanost i opravdanost ove vrste iskazanih izdataka.

Izdaci za otplatu vanjskog duga i izdaci za inozemne kamate iskazani su u iznosu od 160.412.412,00 KM, što je u odnosu na odobrena sredstva Proračunom za 2003. godinu manje za 27,36 %, a raspoloživa sredstva 21,34%. U Glavnoj knjizi Trezora navedeni izdaci su iskazani jednom stavkom, što nije u skladu sa zakonskim propisima, jer su se obveze po vanjskom dugu trebali planirati i iskazati posebno i to na poziciji «Izdaci-Vanjske otplate». Iskazani izdaci po navedenom osnovu u Glavnoj knjizi Trezora viši su za 111.458,00 KM u odnosu na Izvještaj o realizaciji Plana otplate vanjskog duga FBiH za 2003. godinu, sačinjen od strane Sektora za Trezor.

Pored naprijed navedenog, uvidom u prezentirane dokumentacije Plana otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2003 godinu, Izvještaja o realizaciji Plana otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2003. godinu, Instrukcija o knjiženju realizacije prihoda za servisiranje vanjskog duga, izvoda podračuna Federacije Računa za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, konstatirano je slijedeće:

- evidentiranje obveza po vanjskom dugu nije se vršilo u skladu sa zakonskim propisima, tj. obveze su evidentirane na osnovu izvršenih plaćanja, a ne po osnovu nastanka obveza. Zbog navedenog je i najveći dio sredstava koja se nalaze na podračunu Federacije Račun za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci, u iznosu od 4.581.510,19 KM, namjenjenih za izmirenje obveza po vanjskim dugu u sljedećoj godini, iskazan kao izdaci tekuće godine,
- na podračunima Federacije Računa za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci, na dan 31.12.2003. godine, nalazila su se sredstva u iznosu: 734.147,89 EUR, 31.855,89 USD i 3.095.782,00 KM. Navedena novčana sredstva nisu knjigovodstveno evidentirana u glavnoj knjizi Ministarstva, a samim tim ni u finansijskim izvješćima,
- u skladu sa Zakonom o vanjskom dugu FBiH i Planu otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2003. godinu obveze po vanjskom dugu servisiraju se iz proračuna FBiH i iz sredstava krajnjih korisnika. Međutim, u revidiranom periodu navedene obveze su se u najvećem dijelu servisirale iz Proračuna FBiH. Dio sredstava krajnjih korisnika koja su bila namjenjena za servisiranje vanjskog duga su od strane nadležnih tijela usmjeravana za plaćanje ostalih obveza nastalih u fiskalnoj godini i u prethodnom periodu, koje nisu bile planirane Proračunom za 2003. godinu, a što nije u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH, Zakonom o izvršenju proračuna u FBiH za 2003. godinu i Zakonom o Trezoru. Također, prema krajnjim korisnicima koji nisu izmirivali dospjele obvezama po preuzetim kreditima, a sredstva su bila namjenjena za servisiranje vanjskog duga, nisu poduzimane adekvatne mjere u cilju naplate istih,
- Investicijska banka FBiH d.o.o. Sarajevo (IBF BiH), nije sva prikupljena sredstva u 2002. i 2003. godini od krajnjih korisnika po komisionim kreditima uplatila u Proračun, kako je utvrđeno ugovorima o komisionu, već je po Zaključku Vlade FBiH, br. 21/03 od 27.01.2003. godine, izvršila naplatu svojih potraživanja. U periodu od 01.01.2002.-31.12.2003. godine izvršeno je prebijanje obaveza Vlade FBiH i IBF BiH iz sredstava kredita u komisionu u iznosu od 17.708.935,05 KM (u 2002. godini 8.429.141,17 KM a u 2003. godini 9.279.793,88 KM). Prebijene obaveze u 2003. godini nisu bile planirane Proračunom za 2003. godinu. Također, naprijed navedene obveze nisu iskazane u Glavnoj knjizi trezora, a odnose se na : neisplaćene obaveze iz ranijih godina prema poduzećima za održavanje puteva u iznosu od 14.921.021,08 KM; obaveze po kreditu Vlade prema Gazexsport Moskva 166.154,06 KM; kamate po kreditu za nabavku radara za kontrolu letenja Aerodrom Sarajevo 268.744,37 KM; refundacija troškova za službeni put u Kanadu 40.799,04 KM; sudske takse za tužbu po komisionim poslovima 245.939,43 KM; skladištenje i obezbjeđenje traktora (Ugovor o lizingu–Japan) 35.511,17 KM i obračunata naknada za bankarske usluge po komisionim poslovima 2.030.765,90 KM.

Zbog naprijed navedenog (neadekvatnog planiranja; načina evidentiranja obveza; neusaglašenosti Izvještaja o realizaciji Plana za 2003. godinu i knjigovodstvenih evidencija) kao i zbog činjenice da podaci iskazani u pomoćnim evidencijama i u glavnoj knjizi nisu međusobno uporedivi (ukupan vanjski dug nije evidentiran u glavnoj knjizi Trezora), revizorski tim ne može potvrditi visinu iskazanih obveza po osnovu vanjskog duga iskazanih u Glavnoj knjizi trezora i financijskim izvješćima.

De se izdaci po osnovu vanjskog duga (kamata i glavnica) evidentiraju u skladu sa načelom modificiranog nastanka poslovnog događaja (u periodu kada je obveza i nastala), a prema standardnim proračunskim klasifikacijama,

Da se deponirana sredstva, na podračunu Federacije Račun za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora,

De se servisiranje vanjskog duga vrši u skladu sa članom 7. Zakonom o vanjskom dugu FBiH, odnosno da Ministarstvo servisiranje vrši u skladu sa ineditificiranim izvorima prihoda.

d) Postupanje po Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova

Na osnovu uvida u dokumentaciju, a u vezi provođenja Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova, konstatirano je da se ista nije dosljedno primjenjivala u postupku: nabavke kancelarijskog i kompjuterskog materijala; nabavke goriva; unajmljivanja imovine; usluga za tekućeg održavanja i osiguranje imovine i lica.

Nabavka stalnih sredstava u najvećem dijelu vršena je direktnom pogodbom na osnovu odluka ministra, koji je nadležan za donošenje istih. Međutim, uvidom u dokumentaciju kao i vrstu nabavljene opreme (mobiteli, kancelarijski namještaj, klima uređaj) na koju su primjenjene odredbe o izravnoj pogodbi ne može se potvrditi da se u svim slučajevima radilo u skladu sa Uredbom.

U toku godine izvršena je nabavka automobila Audi A4 u iznosu od 83.000,00 KM. Nabavka je izvršena prikupljanjem ponuda, a na osnovu Odluke o nabavci stalnog sredstva zamjena staro za novo. Sredstva za navedenu nabavku obezbjeđena su dijelom od prodaje Audija A6 u iznosu od 38.000,00 KM a dio po osnovu Odluke o unutarnjoj preraspodjeli sredstava iz proračuna za 2003. godinu povećanjem pozicije Ministarstva a smanjenjem pozicije nabavka opreme Poreske uprave.

Da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova postupa u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta/proračuna FBiH i Uredbom o postupku nabavku robe, vršenja usluga i ustupanju radova.

e) Popis imovine i obveza na dan 31.12.2003. godine

Rješenjem ministra formirana je Komisije za popis i inventarisanje opreme, osnovnih sredstava i sitnog inventara sa stanjem na dan 31.12.2003. godine, dana 31.12.2003. godine i isto je stavljeno van snage novim rješenjem od 23.01.2004. godine kojim je formirana nova komisija (od prethodnih 5 članova promijenjen predsjednik i jedan član). Navedena komisija sačinila je Zapisnik o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Ministarstva sa stanjem na dan 31.12.2003. godine, dana 25.02.2004. godine, a Odluku o usvajanju izvještaja o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Federalnog ministarstva finansija-financija sa stanjem na dan 31.12.2003. godine donio je ministar 25.02.2004. godine. Komisija za popis potraživanja i obveza nije formirana i popis istih nije izvršen.

Na osnovu uvida u Zapisnik komisije o izvršenom popisu kao i ostalu prezentiranu dokumentaciju a vezano za popis i preuzimanje stalnih sredstava od Jedinice za privatizaciju banaka, Zavoda za platni promet, Jedinice za vanjski dug, Jedinice za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj i USAIDA konstatirano je slijedeće:

- popis i procjena preuzetih sredstava od Jedinice za privatizaciju banaka evidentiranih u Zapisniku o preuzimanju sredstava za rad, arhive, predmeta i druge dokumentacije, prava i obaveza koji je sačinjen od 04.12.2002. godine, izvršen je krajem 2003. godine. Kao što je konstatirano prethodnom revizijom

(data preporuka o poduzimanju mjera po kojoj nije postupljeno) naprijed navedeni Zapisnik ispred Ministarstva finansija potpisao je pomoćnik ministra koji nije imao pismeno ovlaštenje već je prema izjavi istog postupio po usmenom nalogu odgovorne osobe. Zapisnikom je utvrđeno je da se iznos od 80.000,00 KM, koji je prethodno iskorišten za kupovinu stana uposlenika Jedinice za privatizaciju banaka, vrati na račun Ministarstva u roku od 6 mjeseci od dana potpisivanja Zapisnika uz kamatu od 8%.

Prilikom procijene i popisa navedenih sredstava (ista evidentirana u knjigovodstvu 31.12.2003. god.) konstatirano je da se iskazana sredstva u Zapisniku ne slaže sa stvarnim stanjem (manjak i višak) i prihvaćeno je stanje utvrđeno popisom bez poduzimanja daljih radnji u cilju utvrđivanja razloga neslaganja. Potraživanja u iznosu od 80.000,00 KM nisu bila evidentirana u Glavnoj knjizi Trezora, ista su vraćena sa zakašnjenjem od 5 mjeseci (nisu poduzimane adekvatne mjere za povrat), a za iste nije obračunata pripadajuća kamata i od ovlaštene osobe.

Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da je Ministarstvo postupilo po Uredbe o prestanku važenja Uredbe o formiranju jedinice za privatizaciju banaka.

Da se izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za postupanje po Uredbe o prestanku važenja Uredbe o formiranju jedinice za privatizaciju banaka i u skladu sa istim poduzmu adekvatne mjere.

- Zapisnikom o izvršenoj primopredaji građevinskog objekta i pokretne imovine, sastavljen dana 30.09.2003. godine u Zavodu za platni promet – Središnji ured Sarajevo, izvršena je primopredaja građevinskog objekta, opreme, sitnog inventara i kancelarijskog materijala između Zavoda za platni promet i Ministarstva. Od strane Ministarstva početkom studenog formirana je Komisija za procjenu vrijednosti preuzetih stalnih sredstava (u daljem tekstu Komisija za procjenu) koja je izvršila procjena samo preuzetog zemljišta sa objektom i dijela opreme i isto je evidentirano u knjigovodstvenim evidencijama. Najveći dio opreme nije popisao, procijenjen i iskazan u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvješćima suprotno važećim zakonskim propisima.

Da se izvrši popis i procjena sredstava preuzetih od Zavoda za platni promet-Središnji ured Sarajevo i ista evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora, u skladu sa važećim propisima.

- u okviru USAID-ovog Projekta računovodstva-javnog sektora u BiH u toku 2001. , 2002. i 2003. godine Ministarstvu je donirana oprema, koja je instalirana djelom u Ministarstvu, a dijelom kod drugih proračunskih korisnika (ministarstvima i upravama). Od strane Ministarstva oprema je preuzeta u 2003. godini i evidentirana u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 408.879,39 KM (procijenjena vrijednost). Oprema instalirana kod drugih proračunskih korisnika dana je na revers. U toku revizije za dio proračunskih korisnika nije prezentirana relevantna dokumentacija kojim bi se potvrdilo da se navedena oprema nalazi kod istih (reversi odnosno popis opreme izvršen od strane samih korisnika).

Uzimajući u obzir značaj navedene opreme za informacioni sustav finansijskog upravljanja u proračunu Federacije, potrebno je da uspostavi adekvatna evidencija i kontrola stanja iste.

- u Zapisniku od 28.01.2004. godine, Komisija za procjenu vrijednosti preuzetih stalnih sredstava iskazala je preuzeta sredstava od Jedinice za vanjski dug i sredstva preuzeta iz Kabineta ministra bez portfelja u Vladi FBiH i Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okolice. U navedenim Zapisnikom utvrđena je i vrijednost sredstava, a koja su evidentirana u Glavnoj knjizi trezora u 2003. godine. Na osnovu prezentiranog konstatovano je da prilikom preuzimanja opreme nije izvršena primopredaja od strane ovlaštenih lica i po osnovu relevantne dokumentacije, odnosno ne može se potvrditi da je preuzimanje navedenih stalnih sredstava izvršeno u skladu sa zakonskom procedurom. Oprema iz Jedinice za Vanjski dug preuzeta je na osnovu zatečenog stanja u prostorijama Ministarstva a kancelarijski namještaj po računu iz 1998.godine. Također, za preuzimanja opreme iz Kabineta ministra bez portfelja u Vladi FBiH i Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okolice nije prezentirana relevantna dokumentacija (zapisnici o primopredaji, knjigovodstvena dokumentacija, odluke).

Da se izvrši ponovni uvid u dokumentaciju vezano za preuzimanja opreme od Jedinice za vanjski dug, Kabineta ministra bez portfelja u Vladi FBiH i Federalnog ministarstva prostornog uređenja i

okolice, odnosno da se relevantnim dokumentima potvrdi od ovlaštenih osoba specifikacija i vrijednost preuzete opreme.

Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi iskazano stanje stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja i obveza iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvješćima na dan 31.12.2003. godine, iz razloga što Ministarstvo nije izvršilo usklađivanje stanja sredstava u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Da se popis imovine, obveza i potraživanja vrši u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

4 ZAKLJUČAK

Na osnovu provedene revizije Ministarstva, vezano za zakonitost i transparentnost finansijskog poslovanja kao i javne odgovornosti menadžmenta za zakonitost i efikasnost rada konstatirano je da i u revidiranoj godini kao i prethodnim godinama nije uspostavljen funkcionalan sistema internih kontrola. Navedeno je imalo za posljedicu da se nisu provodili u cijelosti zakonski i podzakonski akti, kako u izvršenju proračuna samog Ministarstva, tako i u obavljanju poslova iz nadležnosti Ministarstva prilikom planiranja, izvršenja i nadzoru nad izvršenjem Proračuna FBiH za 2003. godinu.

U revidiranoj godini, pored problema vezanih za imenovanje pomoćnika ministra, posebno ističemo uspostavu neadekvatnog sistema internih kontrola u Sektora za budžet, Sektora za trezor i Sektora za pravne poslove, a što je uticalo na funkcioniranje samih sektora, suradnju između njih, kao i na donošenje i izvršenje Proračuna FBiH. U cilju otklanjanja navedenog, potrebno je da se dosljedno provedu odredbe Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, a što bi imalo uticaja na kvalitetnije i efikasnije obavljanje poslova iz nadležnosti ovog Ministarstva.

Od strane Ministarstva dostavljena je Informacija po Izvješću o reviziji proračuna za 2002. godinu, od 22.04.2004. godine, u kojoj su navedene mjere i zaduženi nosioci posla u cilju otklanjanja uočenih nedostataka odnosno provođenju danih preporuka. Tokom revizije, a na osnovu razgovora sa nosiocima zadataka kao i otklonjenim nedostacima, nismo se mogli uvjeriti da će se donesene mjere realizirati, ukoliko se ne poduzmu dodatne aktivnosti za realizaciju istih.

I ovim Izvješćem o obavljenoj reviziji, menadžmentu se daju preporuke, po kojima bi isti trebao postupiti u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti i uspostave i jačanja sistema internih kontrola radi efikasne zaštite imovine sprečavanja i otkrivanja prevara i grešaka, tačnosti i potpunosti računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvješća.

5 KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalno ministarstvo financija se očitovalo dopisom broj 01-49-5614/04 od 21.07.2004. godine o Izvještaju o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2003. godinu. Nakon izvršenog uvida u Očitovanje o Izvješću o reviziji u Federalnom ministarstvu financija za 2003. godinu, nismo uvažili data obrazloženja iz razloga što nisu prezentirani novi dokazi i činjenice odnosno, nova saznanja koja nismo imali u toku revizije. Uzimajući u obzir značajn uticaj određenih nalaza i preporuka na istinitost i tačnost finansijskih izvješća, kao i obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva smatramo da je potrebno detaljnije sagledati sve zakonske propise i podzakonske akte, koji se odnose na evidentirane nedostatke (posebno ističemo obaveze po vanjskom dugu) i iste dosljedno primijeniti. Za određene nalaze data su obrazloženja koja ne obrazlažu konstatirane nedostatke i nepravilnosti, kao primjer navodimo obrazloženje dato za Izvršenje Proračuna FBiH po utvrđenim prioritetima plaćanje gdje je ukazano da nije prezentiran naloga za plaćanje na određeni dan u pismenom obliku tj. pregledi prispjelih obaveza za plaćanje na određeni dan na osnovu kojih je vršeno plaćanje u skladu sa Zakonom o izvršenju Proračuna FBiH, a dato je obrazloženje da postoji registar naloga za plaćanje po datumu realizacije.

Smatramo da je nedovoljno sagledavanje konstatiranih nedostataka i u prethodnim izvješćima o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća i neprovođenje datih preporuka u mnogome doprinijelo da se određeni nedostaci koji imaju značajan uticaj na finansijska izvješća i na provođenje zakonskih propisa iz godine u godinu ponavljaju. Iz naprijed navedenog Očitovanja može se konstatirati da su po datim preporukama već poduzete određene aktivnosti, a očekujemo da će se aktivnosti nastaviti i na provođenju ostalih preporuka.

Tim za reviziju

Viši revizor   Munib Ovčina, dipl.ecc.

Ovlašteni revizor Angela Medić, dipl.iur.